

פורסם בעלון ענף הפרחים מס' 28

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
אגף ענפי הצומח - תחום פרחים

זני אדמונית לגידול בישראל

יחיאל שטיינמץ, יאיר נשרי, שה"מ

זני אדמונית לגידול בישראל

שוק האדמונית נמצא בתהליך מתמשך של התרחבות. ב-20 השנים האחרונות עלה היקף המסחר בבורסות הפרחים מכ-15 מיליון פרחים לכ-80 מיליון פרחים בשנה. במקביל, התרחב גם היצע הזנים, וממספר מוגבל של זנים לפני עשרים שנה, כיום יש לפנינו קשת רחבה ומגוונת של זנים. תהליך ההתרחבות לזנים חדשים הוא תהליך שעובר כל פרח עם העלייה בפופולריות שלו ובהיקף המסחר והוא נובע ממספר סיבות עיקריות.

ביניהן:

1. ניצול הצלחה.
2. החשש מאיבוד הפופולריות של הזן הקיים.
3. הדרישה המתמדת של השוק למוצרים חדשים.

זני אדמונית לגידול בישראל

שיקולים בבחירת זן

באופן כללי, השיקולים המרכזיים בבחירת זן כלשהו הם היבול והמחיר. עם זאת, בגידול אדמונית בישראל השיקול הראשון הוא ההתאמה לאזור הגידול. האדמונית כידוע 'אוהבת קור', וכל אזור בארץ שאינו עונה על הדרישה, צריך להסתדר עם הזנים המתאימים לתנאי האקלים באזור. השיקולים הנוספים הם - רצף שיווק, התאמה לדרישת השוק, העשרת מבחר הצבעים ועוד.

אזורי הגידול ושיטות הגידול הנפוצות לכל אזור הם כלהלן:

אזור ההר הגבוה: גידול בקרקע בשטח פתוח, גידול בקרקע במבני צמיחה; גידול בשינוע.

אזור ההר הלא גבוה: גידול של זנים מתאימים לאקלים זה בשיטות הבאות – גידול בקרקע בשטח פתוח, בקרקע במבני צמיחה; גידול בשינוע. **אזור הנגב:** גידול של זנים אשר נמצאו מתאימים לאזור זה. הגידול הוא בשיטת השינוע.

זני אדמונית לגידול בישראל

שיקולים בבחירת זן - המשך

צרכני האדמונית המסורתיים באירופה, ובעיקר בהולנד ובגרמניה, מקובעים בעניין הזנים ומעדיפים את הזנים מוכרים להם מקדמת דנא, כגון 'שרה ברנהרד' ו'דושה דה נאמור'. גם יוצאי ברית המועצות לשעבר בישראל אוהבים מאוד את ה'שרה ברנהרד' וכן כל זן בעל ריח.

למרבת הקונים ה'חדשים', הן בשוק המקומי בישראל, הן בארצות הברית והן במדינות שאינן הולנד וגרמניה, אין מסורת של קניית אדמונית מ'בית אבא', כך שאין משמעות לשם הזן אלא בעיקר למראהו ולצבעו. מסיבה זו, גם בתקופות שבהן קיים מחסור באדמונית, כמו בחודשי החורף, כל זן אדמונית הנראה יפה ואיכותי, יכול לפדות מחירים טובים.

מאחר והיקף השיווק בעולם, גדל ב-25 השנים האחרונות לאין שעור, פי 10 בערך, 'הביא' את האדמונית לבתים רבים בעולם בכלל, ובישראל בפרט. לצרכנים רבים אשר עשו היכרות עם הפרח כבר עם הזנים החדשים.

זני אדמונית לגידול בישראל

שיקולים בבחירת זן - המשך

כל מגדל בוחר את הזנים על פי תנאי הגידול ותנאי האקלים הקיימים אצלו, לפי התקופה שבה הוא משווק ולפי שוק היעד שלו. המגדלים באזורים הקרים שאפו מאז ומתמיד לגדל בחלק ניכר משדותיהם את הזן 'שרה ברנהרד', אשר היה ונותר הזן המבוקש ביותר באירופה. כך הוא הדבר בשלוש צורות הגידול: בשטח פתוח, במנהרות ובשינוע. שיקול נוסף שהמגדלים לוקחים בחשבון בבחירת הזן הוא שיקול ההקדמה: מגדלים בקרקע בשטח פתוח יעדיפו זנים מקדימים, כך שיגיעו לשוק מוקדם ככל האפשר, לפני שיוצף על ידי מגדלי הולנד ודרום אירופה.

מגדלי האדמונית בנגב מגדלים בשיטת השינוע. בשל תנאי האקלים החם בקיץ אינם יכולים לגדל 'שרה ברנהרד', אך לרשותם זנים אחרים המתקבלים בברכה רבה בחו"ל ובישראל בחודשים שבהם מיוצאים ומשווקים.

הערה: נכנסים, לענף האדמונית, בוחרים זן חדש - התייעצו אתנו.

זני אדמונית לגידול בישראל

זני אדמונית לנגב ולאזורים

חמימים (*)

(*) בשיטת השינוע

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

רוב הזנים המובאים להלן הם זנים שנבחנו במבחן הזנים ארוך השנים, אשר מתקיים במו"פ דרום ומנוהל על ידי הגב' עירית דורי. מבחן זנים זה בוחן זנים לגידול בשיטת השינוע המקובלת בנגב. תקופת השיווק המיועדת למגדלי הנגב (והערבה) היא בחודשים ינואר-מרס. בחודשים אלו קיים מחסור באדמונית בשוק המקומי ולרוב גם ביצוא. נראה כי כל זן שמוצע למכירה בשוק המקומי בתקופה זו פודה מחיר יפה.

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים 'ותיקים'. אשר נבחנו שנים רבות במו"פ וגם בגידול מסחרי:

Coral Sunset

Coral sunset ,Coral charm - בצבעי קוראל/כתום, מקדים, מאד מבוקש בשוק. (קוראל סנסט מקדים במעט את הקוראל שרם ופורה ממנו במעט).

Coral Charm

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים 'ותיקים'. אשר נבחנו שנים רבות במו"פ וגם בגידול מסחרי:

הנרי בוקסטוק - Henry
Bockstoce - אדום עז; מבוקש,
איטי מזני הקוראל; לעתים חלה
בו תופעה של קמילת גבעולי פריחה
במהלך הגידול.

דיאנה פארקס - Diana Parks
אדום; מבוקש בשוק.

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים 'ותיקים'. אשר נבחנו שנים רבות במו"פ וגם בגידול מסחרי:

בול אוף קרים - Bowl of cream, ופילו טוק - Pillow talk – צבעם לבן; עלות חומר הריבוי שלהם יקרה יחסית, אך מחיר המכירה של הפרח לרוב גבוה. נראה שהזן פילו טוק איכותי יותר מהזן בול אוף קרים.

Pillow talk

צילום: מרסל טרמואלן.

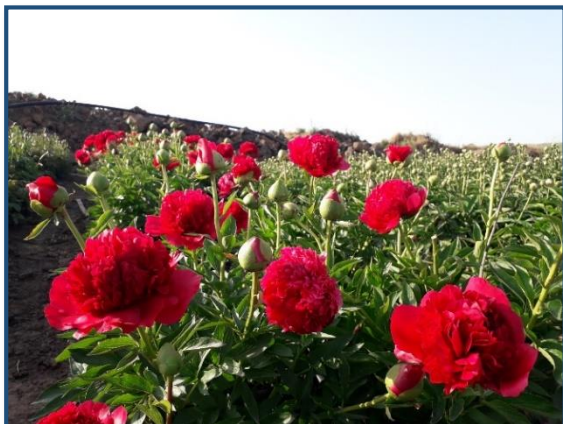
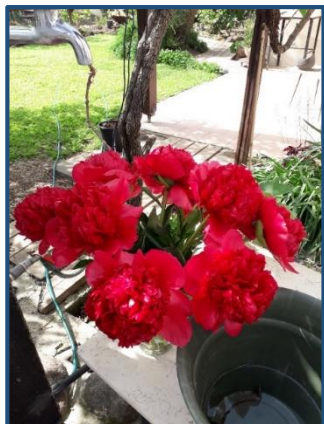
Bowl of Cream

יחיאל שטיינמץ, יאיר נשרי, עלון ענף הפרחים 28

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים 'ותיקים'. אשר נבחנו שנים רבות במו"פ וגם בגידול מסחרי:

קומנד פרפורמנס
command performance

-- אדום; פרח מלא
איכותי; נראה שיבולו
גבוה. מוכר בשוק ומבוקש
רגיש לפגעי מזג אוויר
בגידול.

אנגל צ'יקס - Angel cheeks - ורוד בהיר;
איטי; פורה למדי.

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים נוספים מתוך מבחן הזנים שבוצע במו"פ דרום

גרדניה - **Gardenia** – לבן; זן ותיק; מוכר

מאד בשוק.

בלאש קווין **Blush Queen** – ורוד בהיר

זני אדמונית לנגב ואזורים חמימים

זנים נוספים מתוך מבחן הזנים שבוצע במו"פ דרום

הנרי סאס
- Henry Sass
לבן.

מני הפי רטרנס
Manny Happy returns
אדום; פופולרי.

ישנם זנים נוספים, אשר נבחנו ונראה שיתאימו לגידול באזורים חמים, אך יש להמשיך ולבחון אותם עוד כמה שנים, כדי שניתן יהיה להחליט לגביהם.

זני אדמונית לגידול בישראל

זני אדמונית לאזורים קרים

יחיאל שטיינמץ, יאיר נשרי, עלון ענף הפרחים 28

זני אדמונית לאזורים קרים

אזורי הגידול הקרים בישראל נמצאים בגובה טופוגרפי שבין 700 לכ-900 מטר מעל פני הים. אזורים אלו מתאימים לרוב זני האדמונית, והשיקול בבחירת הזנים קשור בעיקר לשיווק: יבול, מחיר, מועד פריחה וכו'. מבין שלל הזנים שאנו מגדלים נזכיר את אלו הפופולריים בגידול בישראל:

Sarah Bernhardt ורוד בהיר, זן מוביל ביצוא, מומלץ מאד ליצוא ולשוק המקומי.

התמונה באדיבות עירית דורי

זני אדמונית לאזורים קרים

Duchesse de Nemours

– לבן, ריחני, מבוקש מאד
בהולנד ובשוק המקומי,
מגיע מהר לניבה, רגיש
יחסית למחלות קרקע.

Festiva Maxima – לבן,

נחשב הזן הלבן החזק
יותר מבחינת יבול, איכות
ועמידות למחלות.

זני אדמונית לאזורים קרים

– **Doctor Alexander Fleming**
ורוד, פורה, משלים את שיווק
השרה ברנרד בלוח הזמנים.
מתקבל טוב בשוק המקומי.

Red Sarah Bernhardt – אדום, זן
חשוב בגלל צבעו אך לא יציב בניבה
ולא יציב במחיר.

התמונה באדיבות מוטי בנדל

זני אדמונית לאזורים קרים

Bowl of cream – לבן; פרח מלא וגדול;
מוכר בשוק ומבוקש; אפיל, טוב
כאדמונית לבנה של סוף העונה לשוק
המקומי.

Alertie - ורדרד, יפה, ריחני, אמנם קצר אך נמכר
יפה בשוק המקומי וביצוא (כאשר חסר פרחים).
מומלץ לגידול במנהרות עבירות.

זני אדמונית נוספים לאזורים קרים

מתוך מבחן זני אדמונית בהר פרס

- **Nick Shaloor**
צבע ורדרד ההופך
ללבן; ראש גדול;
פרח מלא - מומלץ

Dinner plate – ורוד, ראש גדול; פרח
מלא; מוכר בשוק ומבוקש. - מומלץ

זני אדמונית נוספים לאזורים קרים

Command Performance – אדום; פרח מלא;
מקדים, מוכר בשוק ומבוקש; רגיש לפגעי מזג
אוויר בגידול.

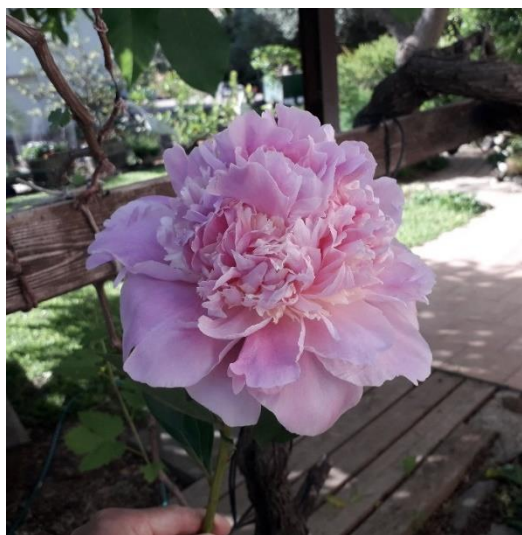
Madame Calot –
ורדרד; ראש גדול;
מדהים ביופיו; פרח
מלא עם חצאית
באלט; טוב ליצוא
ולשוק המקומי.

זני אדמונית נוספים לאזורים קרים

My love - לבן-ורדרד; ראש גדול; פרח מלא; עתיר יבול; מומלץ ליצוא ולשוק המקומי.

Edens Perfume –ורוד, פרח מלא וגדול; ריחני; אפיל, טוב כפרח ורוד של סוף העונה לשוק המקומי.

זני אדמונית נוספים לאזורים קרים

Pecher – (פשה). חצאית ורדרדה ומרכז ספיידר צהבהב, עם הזמן הופך ללבן; פורה מאד; גבעולים קצרים, מבוקש בשוק המקומי.

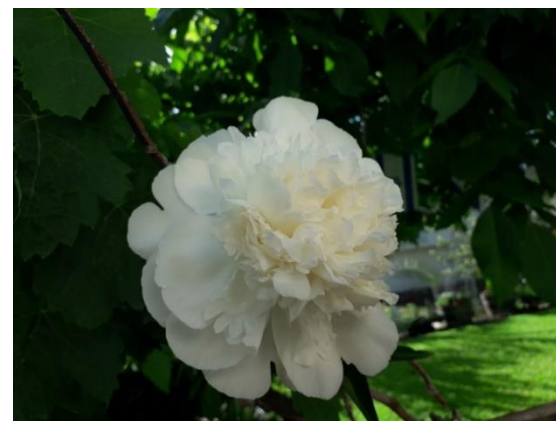
White Angel – לבן, פרח גדול, מלא ומרשים; אפיל, טוב כזן הלבן של סוף העונה לשוק המקומי.

זני אדמונית נוספים לאזורים קרים

Peter Brand – פרח בינוני ומלא;
יחודו בצבע הבורדו הכהה.

Princess bride – פרח מלא; צבע
לבן עם מרכז צהבהב/קרם. - מומלץ

זני אדמונית לגידול בישראל

זני אדמונית בשינוע לאזורי ההר

יחיאל שטיינמץ, יאיר נשרי, עלון ענף הפרחים 28

זני אדמונית לשינוע באזור ההר

התמונה באדיבות עירית דורי

Sarah Bernhardt - ורוד בהיר,
זן מוביל ביצוא.

Duchesse de Nemours – לבן, ריחני,
מבוקש מאד בהולנד ובשוק המקומי,
מגיע מהר לניבה, רגיש יחסית למחלות
קרקע.

זני אדמונית לשינוע באזור ההר

– **Doctor Alexander Fleming**
ורוד, פורה, משלים את שיווק
השרה ברנרד בלוח הזמנים. מתקבל
טוב בשוק המקומי.

Dinner Plate – ורוד, מבוקש,
יפה במיוחד.

זני אדמונית לשינוע באזור ההר

Bowl of cream – לבן; פרח מלא וגדול;
מוכר בשוק ומבוקש; אפיל.

Kansas – אדום בהיר, פורה,
משלים את סל הצבעים.

זני אדמונית לגידול בישראל

זנים לאזורים קרירים, אך לא קרים

הערה – רשימה זו לא לוקחת בחשבון אפשרות של גידול בטכנולוגיה של צינון קרקע. בטכנולוגיה זו ניתן לגדל זנים נוספים באזורים אלו

זני אדמונית לאזורים קרירים, אך לא קרים

אזורים אלו הם בדרך כלל בגובה טופוגרפי שבין 400 ל-500 מטר מעל פני הים. ברשימה המצורפת מצוינים זנים, אשר גדלו בתצפית זנים בתחנת הניסיונות של מו"פ צפון באבני איתן (במסגרת הניסויים של מנשה כהן ורון איתן 2015-2021). אזור אבני איתן היה בעבר אזור גידול קלאסי לזני אדמונית של אזורים קרים, אך עם השנים נמצא כאזור חם יחסית לאדמונית. בשנים האחרונות חווינו שני חורפים שבהם מנות הקור היו נמוכות באופן קיצוני. הזנים אשר פרחו באבני איתן לאחר חורפים אלו מופיעים ברשימה דלהלן, והם מתאימים כפי הנראה לאזור זה בגידול בקרקע בתנאי אקלים דומים, ללא שינוע.

טכנולוגיית צינון קרקע שפותחה ע"י מנשה כהן וחוב' במו"פ צפון מאפשרת גידול של 'שרה ברנהרד' ונראה כי גם זנים נוספים גם באזורים אלו.

זני אדמונית לאזורים קרירים, אך לא קרים

Duchesse de Nemours

– לבן, ריחני, מבוקש מאד
בהולנד ובשוק המקומי,
מגיע מהר לניבה, רגיש
יחסית למחלות קרקע.

Festiva Maxima – לבן,

נחשב הזן הלבן החזק
יותר מבחינת יבול, איכות
ועמידות למחלות.

זני אדמונית לאזורים קרירים, אך לא קרים

Bowl of cream – לבן; פרח מלא
וגדול; מוכר בשוק ומבוקש;
אפילו, טוב כלבן של סוף העונה
לשוק המקומי.

Catharina Fontijn – צבע
ורוד; קצר.

זני אדמונית לאזורים קרירים, אך לא קרים

Diana Parks - אדום; מבוקש בשוק.

Bartzela - צהוב; שופע
פרחים; איכותי ומבוקש.

התמונה באדיבות עירית דורי

Calebrity - ורוד כהה בהיקף, לבן ורוד
במרכז; ענף קצר, פורה, טוב לשוק המקומי.

זני אדמונית לאזורים קרירים, אך לא קרים

Coral sunset ,Coral charm - בצבעי קוראל/כתום, מקדים, מאד מבוקש בשוק. (קוראל סנסט מקדים במעט את הקוראל שרם ופורה ממנו במעט).

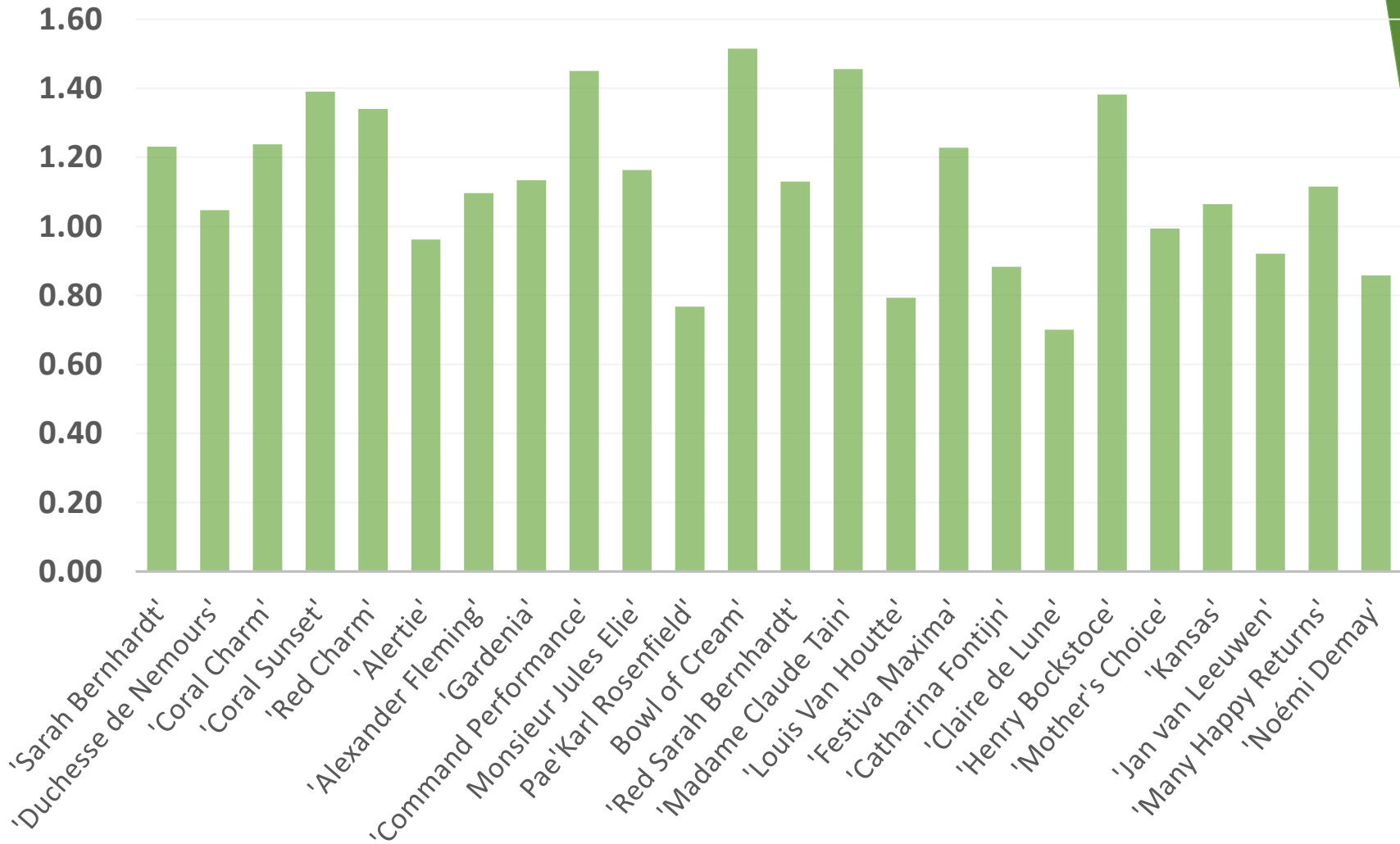
Coral Charm

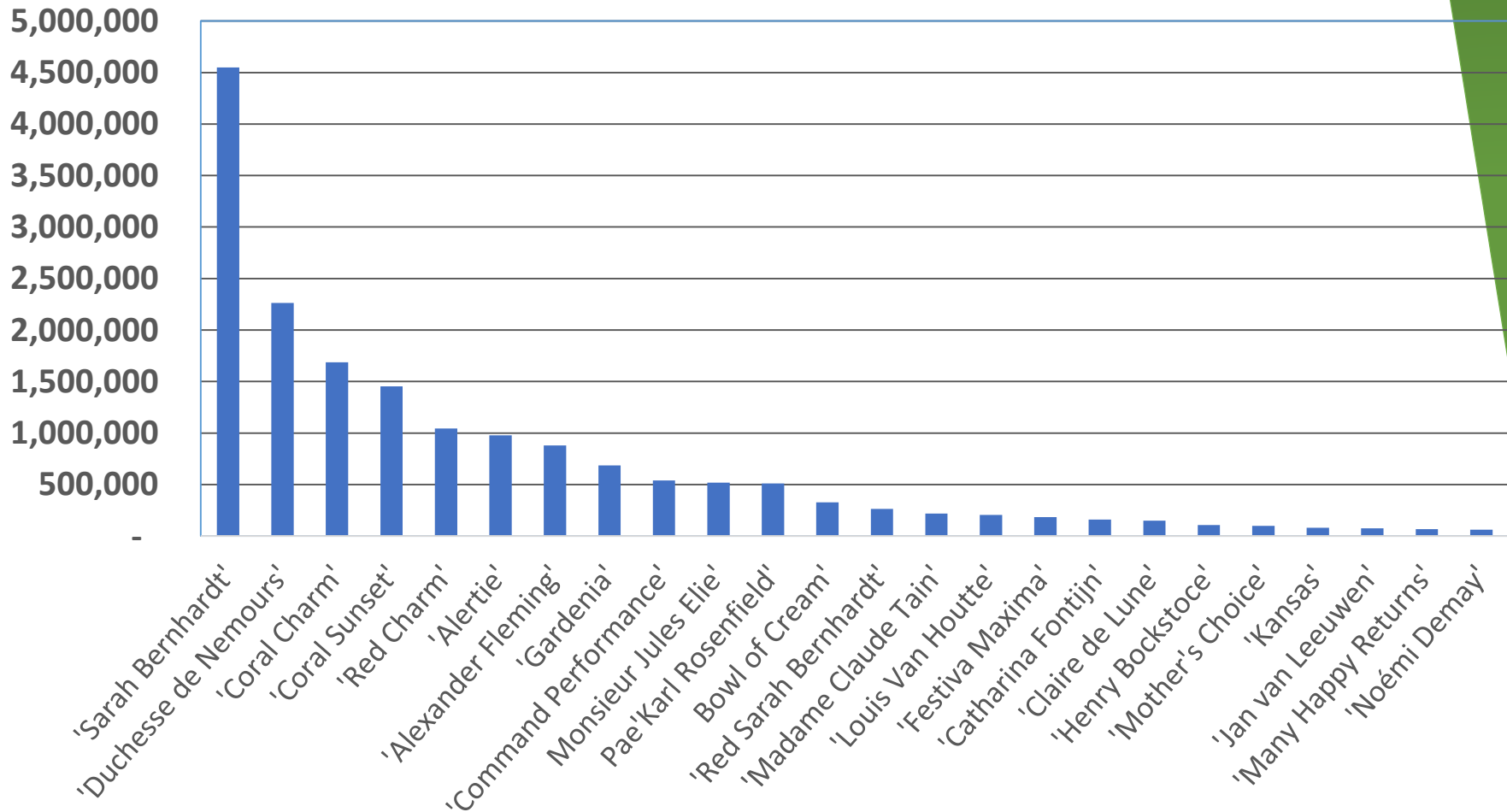
Coral Sunset

מחיר ממוצע של אדמוניות בפלורהלנד בשבועות 1 עד 21 בשנת 2021

כמות פרחי אדמוניות בפלורהלנד שבועות 1 עד 21, שנת 2021

ספרות

- הרחבת עונת השיווק של פרחי אדמונית באמצעות איתור זנים אשר מתאימים לגידול באזורים חמים שותפים: עירית דורי, רינה קמינצקי, פיני שניר, יאיר נשרי. מו"פ דרום 2020. אתר האינטרנט של מו"פ דרום.
- הנחיות לגידול אדמונית בישראל, יחיאל שטיינמץ, יאיר נשרי, יעקב גוטליב. משרד החקלאות, שירות ההדרכה והמקצוע 2019. אתר האינטרנט של שירות ההדרכה והמקצוע.
- מבחן זני אדמונית לגידול באזור ההר, יחיאל שטיינמץ, אור רם, אלעד רם, משרד החקלאות, שירות ההדרכה והמקצוע 2020. עלון ענף הפרחים 28.
- סיכום מבחן זני אדמונית עשבונית בקרקע גליל מערבי בעונת 2001/2. יצחק רן, מרדכי וגיא דדוש,
- מו"פ צפון; 2001 שנתון תשס"ב; תחום פרחים מו"פ צפון. אתר האינטרנט של מו"פ צפון.
- מבחני זנים באדמונית, אבני איתן 1998-2003. שולי בן עוליאל, מנשה לוי, מנשה כהן – שנתון תשס"ב; תחום פרחים מו"פ צפון. אתר האינטרנט של מו"פ צפון.

לעיון נוסף – קטלוגים של חברות זני אדמונית לקטיפ

Dekker Sierteelt

<https://www.magglance.com/Magazine/78d198e2791ea7c7beb01f4f8384ea61/white>

Blomenkwekerij Eduard Daling – משק פרחים אדוארד דלינג

<https://www.daling-smilde.com/pioenen/>

Green Works

https://green-works.nl/en/peonies/?gclid=Cj0KCQjw9O6HBhCrARIsADx5qCRM4H5-jWDdvB1s-OsXrFcEwuVVtqM39DjUpK2d6fDtyfSvJofL4T8aAsopEALw_wcB

Groot & Groot

<https://www.grootgroot.nl/en/peony-roots/>

